

Tests moeten studiekeuze op 12 jaar verbeteren

ONDERWIJS De UGent werkt aan tests die twaalf- en veertienjarigen moeten helpen bij hun studiekeuze. De werkgeversorganisatie Voka, die financiert, ziet daarin een enorme maatschappelijke meerwaarde.

Onderzoekers aan de UGent dokteren momenteel oriëntatieproeven uit die leerlingen in het zesde studiejaar en het tweede jaar van het secundair onderwijs moeten helpen om hun studiekeuze te maken. Die proeven zouden niet alleen peilen naar klassieke competenties zoals rekenen of lezen, maar ook de interesses, attitude en motivatie in kaart brengen. Daarnaast zouden technisch inzicht en motoriek getest worden.

Voor het laatste jaar secundair onderwijs bestaan er al digitale 'onderwijskiezers' zoals Simon en Columbus. In het basisonderwijs is er geen gecentraliseerde of eenduidige aanpak. Vroeger was er het PMS, waarvan de adviezen niet altijd even solide waren. De huidige CLB's helpen bij de studiekeuze, maar doen dat binnen een veel breder takenpakket.

'Een kind dat nu naar Latijn-wiskunde gaat, zou zich misschien beter voelen in een richting industriële wetenschappen'

Wouter Duyck
Professor psychologie UGent

'Scholen doen wel hun best door advies te geven of infosessies te organiseren. Maar als puntje bij paaltje komt, zijn het de ouders die beslissen, in het beste geval in samenspraak met de leerling, op basis van wat zij denken dat bepaalde richtingen inhouden', zegt professor cognitieve psychologie Wouter Duyck (UGent). Het onderzoek en de ontwikkeling van de proeven gebeurt onder zijn toezicht, samen met onderzoekster Merel Dutry.

Volgens de berekening van Duyck veranderen jaarlijks bijna

20.000 leerlingen van studierichting. 'De waterval is een bekend probleem van het Vlaamse onderwijs. Aso geniet de voorkeur van ouders en kinderen, maar als dat niet lukt, kan er nog altijd "afge-zakt" worden naar tso of bso.'

Lego Technics

Door naar technisch inzicht en motoriek te peilen, hoopt Duyck dat ook studierichtingen aan bod

men die anders minder voor de hand zouden liggen. 'Een kind met een goede wiskundige basis en met een passie voor Lego Technics gaat nu misschien naar Latijn-wiskunde, maar zou zich misschien beter voelen in een richting industriële wetenschappen. Dat willen wij bereiken.'

Voka financiert de leerstoel aan de UGent. Opvallend voor een werkgeversorganisatie, maar studiekeuzes die gebeuren op basis van een stevige wetenschappelijke basis leveren een enorme maatschappelijke meerwaarde op, zegt gedelegeerd bestuurder Hans Maertens. 'Ook op middellange termijn voor onze bedrijven, want er is veel talent dat hen nu niet bereikt.'

De proeven zullen mogelijk een mengvorm zijn van vragenlijsten

die online ingevuld kunnen worden (om bijvoorbeeld naar de interesses te peilen) en echte testcentra op verschillende locaties in Vlaanderen om techniek en motoriek spelenderwijs in te schatten.

Oostenrijks voorbeeld

Voor dat laatste, die zogenoemde Talent Centra, kijkt Voka naar het Oostenrijkse voorbeeld, waar de lokale Kamer van Koophandel een gelijkaardig systeem heeft opgezet. 'Daar maakt meer dan 75 procent van de scholen gebruik van', zegt Maertens.

Zowel Duyck als Maertens benadrukt het niet-bindende karakter van de tests. Het is geen selectieproef. Beiden hopen bovendien op verschillende punten in de onderwijsloopbaan de tests af te nemen:

niet alleen op twaalfjaar, maar ook op veertien jaar, tegen het einde van de eerste graad. Op die manier zou een onderwijstraject gestuurd kunnen worden met wetenschappelijk onderbouwde adviezen. Dat zou vooroordelen van leerkrachten kunnen tegengaan en de gelijkheid ten goede komen, maakt Duyck zich sterk.

Voka en de Gentse onderzoekers zijn momenteel in gesprek met verschillende belanghebbenden in het Vlaamse onderwijs om de proeven voortuit te werken. 'We krijgen veel sympathie en steun', zegt Maertens. 'Wij zijn ervan overtuigd dat dit onze onderwijskwaliteit kan verbeteren.' Over de timing van een eventuele introductie is nog niets bekend.

Stijn Cools

De nieuwe proeven zouden ook technisch inzicht en motoriek testen. © Fred Debrock

De Singel en Permekemuseum krijgen klimaatrenovatie

ENERGIEBESPARING De Vlaamse overheid investeert 70 miljoen in energiebesparing. Het gros van dat bedrag gaat naar de renovatie van gebouwen.

De klimaatmaatregelen worden vooral gefinancierd door het Vlaams Klimaatfonds, dat wordt gevoed met de inkomsten uit de veiling van emissierechten voor de industrie. Dit jaar gaat er voor 68,8 miljoen euro naar vooral energiebesparende maatregelen in gebouwen en woningen, die direct of indirect worden gefinancierd door de Vlaamse overheid.

Het gaat dan om sociale woningen of appartementen, om infrastructuur voor de jeugd, sport-

centra, onderwijsgebouwen, woonzorgcentra of culturele infrastructuur. Zo worden onder meer De Singel in Antwerpen en het Permekemuseum in Jabbeke gerenoveerd. De Vlaamse overheid financiert ook een warmtenet met restwarmte van een waterzuiveringsinstallatie van Aquafin in Deurne. Daar alleen gaat 40,6 miljoen euro naartoe.

Ook de eigen gebouwen van de Vlaamse overheid en gebouwen van de VDAB worden onder handen genomen. Daarnaast is er vijf miljoen euro extra voor de opvang van de klimaatopwarming via de landbouw.

Zoals bekend gaat er ook 15,8 miljoen euro naar de gemeenten

'Elke euro uit het Vlaams Klimaatfonds zal gemiddeld 2 euro aan klimaatmaatregelen opleveren'

Zuhair Demir (N-VA)
Minister van Energie

om hun lokale klimaatplannen te ondersteunen.

Behalve naar energierenovatie in Vlaanderen gaat er ook 4,8 miljoen euro naar internationale klimaatfinanciering, waarmee kwetsbare landen worden geholpen om de opwarming van de aarde op te vangen.

Minister van Energie Zuhair Demir (N-VA) wijst erop dat de nieuwe klimaatmaatregelen niet volledig uit het Vlaams Klimaatfonds gefinancierd worden. De bevoegde ministers zullen ook gedeeltelijk vanuit andere budgetten moeten bijspijlen.

'Elke euro uit het Vlaams Klimaatfonds zal gemiddeld 2 euro aan klimaatmaatregelen opleve-

ren', zegt Demir. 'Dat het gros wordt geïnvesteerd in energierenovatie, is belangrijk voor de tewerkstelling in de bouwsector en drukt de energiefactuur van scholen, zorginstellingen en overheidsdiensten omlaag.'

Voor elke maatregel wordt nog berekend hoeveel ton broeikasgassen hij bespaart per geïnvesteerde euro. De meest kostenefficiënte maatregelen krijgen het grootste percentage cofinanciering uit het Klimaatfonds.

Een aanzienlijk deel van de inkomsten uit de veiling van emissierechten vloeit terug naar de industrie zelf. Dit jaar gaat het om 140,2 miljoen euro.

Wim Wincelmans